

4970

N:o 980

LIITE 1

**MUUTOS LASKUPERUSTEISIIN TYÖNTEKIJÄN ELÄKELAIN MUKAISTA
TOIMINTAA HARJOITTAVILLE ELÄKESÄÄTIÖILLE**

4.2.4 TASAUSVASTUU JA TÄYDENNYSKERROINTA VASTAAVA KORKOTUOTTO

TyEL 178 § ja 179 §:ssä yhteisesti kustannettavia kuluja varten tarkoitettua, maksun tasausosista muodostunutta vastuuta kutsutaan seuraavassa tasausvastuiksi.

Tasausvastuu $\bar{V}_v^T$ hetkellä 31.12.v lasketaan kaavalla

$$(19) \quad \bar{V}_v^T = \bar{V}_v^{TV} + \bar{V}_v^{TQ}.$$

Tasausvastuun osa $\bar{V}_v^{TV}$ lasketaan kaavalla

$$(20) \quad \begin{aligned} \bar{V}_v^{TV} = & (1 + b_1)(1 - q_v^a)\bar{V}_{v-1}^{TV} \\ & + (1 + b_1)^{0,5} \left[(1 - q_v^a)\bar{P}_v^T - (q_v^b + q_v^s - q_v^{TVR(y)})\Sigma S_v \right] \\ & + \Delta R_v - \Sigma \bar{V}_v^V(i_v) - \Sigma \bar{V}_v^{VA}(i_v), \end{aligned}$$

missä

ΔR_v = kaavan (20a) mukainen täydennyskerrointa vastaava korkotuotto,

b_1 = määritelty kohdassa 1,

$\bar{V}_v^V(i_v)$ = kohdan 3 mukaista rahastoidun eläkkeen osaa $i_v(E_{v-1}^R + \Delta E_v^R)$ vastaava vastaisen vanhuuseläkevastuun määrä hetkellä 31.12. v,

$\bar{V}_v^{VA}(i_v) =$ kohdan 3 mukaista rahastoidun eläkkeen osaa $i_v(E_{v-1}^R + \Delta E_v^R)$ vastaava alkaneiden vanhuuseläkkeiden eläkevastuun määrä hetkellä 31.12.v.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain vastuunjakoperusteissa esiintyvien kertoimien q_v^a , q_v^b , q_v^s ja $q_v^{TVR(y)}$ arvot ja niiden perusteella määräytyy eläkesäätiön osuus yhteisesti kustannettavista eläkkeistä.

Suureesta $\bar{P}_v^T$ vähennetään vuodelta v valtion eläkerahastoon maksettu siirtymämaksu ja suureesta $\sum S_v$ 80 % vuodelta v valtion eläkerahastoon maksettavan siirtymämaksun perusteena olevasta palkkasummasta. Siirtymämaksulla tarkoitetaan siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai liikelaitoksia osakeyhtiöiksi annetun lain mukaista maksua.

Täydennyskerrointa vastaava korkotuotto ΔR_v vuodelta v lasketaan kaavalla

$$(20a) \quad \Delta R_v = b_{16} \bar{V}_{v-1}^{VIU} + \frac{(1+i_0+b_{16})^{0,5} - (1+i_0)^{0,5}}{(1+i_0)^{0,5}} \left[\bar{V}_v^{VIU} - (1+i_0) \bar{V}_{v-1}^{VIU} - \sum \bar{V}_v^V(i_v) - \sum \bar{V}_v^{VA}(i_v) \right],$$

missä

$$\begin{aligned} b_{16} &= \text{määritelty kohdassa 1,} \\ i_0 &= \text{määritelty kohdassa 1,} \\ \bar{V}_v^{VIU} &= \bar{V}_v^V + \bar{V}_v^I + \bar{V}_v^{VA} + \bar{V}_v^{IA} + \bar{V}_v^{UA}, \\ \bar{V}_v^V(i_v) &= \text{määritelty kaavassa (20) ja} \\ \bar{V}_v^{VA}(i_v) &= \text{määritelty kaavassa (20).} \end{aligned}$$

Kuitenkin vuonna 2008 kaavassa (20) $\Delta R_v = 0$.

Tasausvastuun osa $\bar{V}_v^{TQ}$ lasketaan kaavalla

$$(21) \quad \bar{V}_v^{TQ} = (1 + b_1)(1 - q_v^a) \bar{V}_{v-1}^{TQ} + \Delta V_v^{TQ},$$

missä ΔV_v^{TQ} on osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun tasaava osa ja se lasketaan kaavalla

$$(22) \quad \Delta V_v^{TQ} = V_v^{Q'} - V_v^Q,$$

missä

V_v^Q = määritelty kohdassa 4.4

$$(23) \quad \begin{aligned} V_v^{Q'} = & (1 + i_0 + b_{16} + \lambda \cdot j) \cdot \bar{V}_{v-1}^Q \\ & + \lambda \cdot j \cdot \bar{V}_{v-1}^{VIU} \\ & + \frac{\lambda \left((1 + j)^{0,5} - 1 \right)}{(1 + i_0)^{0,5}} \left[\bar{V}_v^{VIU} - \sum \bar{V}_v^V(i_v) - \sum \bar{V}_v^{VA}(i_v) - (1 + i_0) \bar{V}_{v-1}^{VIU} \right] \\ & + \lambda (j - b_1) \cdot \bar{V}_{v-1}^T \\ & + \frac{\lambda \left((1 + j)^{0,5} - (1 + b_1)^{0,5} \right)}{(1 + b_1)^{0,5}} \left[\bar{V}_v^{T*} - (1 + b_1) \bar{V}_{v-1}^T \right] \end{aligned}$$

missä

$$\lambda = 0,1,$$

j = lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta 6 §:n 1 momentin mukaisen sijoitusryhmän IV alaryhmän 1 mukaisille sijoituksille laskettu eläkelaitosten keskimää-

räinen vuosituotto prosentteina, josta on vähennetty 1 prosenttiyksikkö,

$$\begin{aligned}\bar{V}_{v-1}^Q &= \text{määritelty kohdassa 4.4,} \\ \bar{V}_v^T &= \text{kaavan (19) mukainen tasausvastuu,} \\ \bar{V}_v^{T*} &= (1+b_1)(1-q_v^a)\bar{V}_{v-1}^T \\ &\quad + (1+b_1)^{0,5} \left[(1-q_v^a)\bar{P}_v^T - (q_v^b + q_v^s - q_v^{TVR(y)}) \sum S_v \right],\end{aligned}$$

Jos $\bar{V}_v^T < 0$, määrä $\bar{V}_v^{T'} = -\bar{V}_v^T$ on TyEL:n 183 §:n 2 momentin mukaisten vastuunjakoperusteiden osan I mukainen saatava Eläketurvakeskukselta ja tasausvastuulle hetkellä 31.12. v asetetaan arvo $\bar{V}_v^T = 0$. Mikäli tällöin $\bar{V}_v^{TV} > 0$, asetetaan suureen $\bar{V}_v^{TQ}$ arvoksi $-\bar{V}_v^{TV}$, muussa tapauksessa sekä $\bar{V}_v^{TV} = 0$ että $\bar{V}_v^{TQ} = 0$.

Tilinpäätöksessä 31.12. v tasausvastuuna käytetään arvioitua suuretta V_v^T , jota laskettaessa kertoimet q_v^a , q_v^b , q_v^s ja $q_v^{TVR(y)}$ arvioidaan. Lisäksi määrinä $\bar{P}_v^T$ ja $\bar{V}_v^{VIU}$ voidaan tilinpäätöksessä 31.12. v käyttää seuraavien kaavojen ilmaisemien periaatteiden mukaisia likiarvoja:

$$(24) \quad P_v^T = \frac{u_v^s}{u_{v-1}^s} \frac{\sum S_v}{\sum S_{v-1}} \bar{P}_{v-1}^T,$$

missä u_v^s on keskimääräisen TyEL:n perittävän vakuutusmaksun tasausosa vuonna v ja sen arvo on annettu liitteessä 2 ja

$$(25) \quad V_v^{VIU} = V_v^V + V_v^I + \bar{V}_v^{VA} + {}^1\bar{V}_v^I + {}^2\bar{V}_v^I + {}^1\bar{V}_v^U + {}^2V_v^U.$$

4.3 LISÄVAKUUTUSVASTUU

4.3.1 LISÄVAKUUTUSVASTUU V^A

Eläkesäätiölain 43 §:n 2 momentin kohdan 3 mukainen lisävuokutusvastuu V^A tilinpäätöksessä 31.12. v lasketaan kaavalla

$$(26) \quad V_v^A = V_{v-1}^A + \Delta W_v + \min \left\{ 0; (V_{v-1}^Q - \bar{V}_{v-1}^Q) \right\} + \Delta H_v^Y - \Delta H_v^A,$$

missä

ΔW_v = eläkesäätiön sijoitustoiminnan yli- tai alijäämä, joka on määritelty kohdassa 4.3.2,

V_{v-1}^Q = määritelty kohdassa 4.4,

$\bar{V}_{v-1}^Q$ = määritelty kohdassa 4.4,

ΔH_v^Y = lisävuokutusvastuun kartuttamiseen kannatusmaksuista käytettävä määrä, joka on määritelty kohdassa 4.3.2,

ΔH_v^A = lisävuokutusvastuun purkamisella kannatusmaksujen alentamiseen käytettävä määrä, joka on määritelty kohdassa 4.3.2.

4.3.2 SIIRROT LISÄVAKUUTUSVASTUUSEEN JA LISÄVAKUUTUSVASTUUN PURKAMINEN

Suure ΔW_v on eläkesäätiön tilinpäätöksen 31.12. v mukaiset sijoitustoiminnan tuotot (arvonkorotukset mukaan lukien) vähennettynä sijoitustoiminnan kuluilla sekä eläkevastuun tuottovaatimuksella.

Eläkevastuun tuottovaatimus lasketaan TyEL:n mukaisen vakuutuksen osalta seuraavasti:

$$\begin{aligned}
 (27) \quad & (i_0 + b_{16} + \lambda \cdot j) \bar{V}_{v-1}^Q \\
 & + (i_0 + b_{16} + \lambda \cdot j) \bar{V}_{v-1}^{VIU} + \frac{(1 + i_0 + b_{16})^{0,5} - 1 + \lambda \left((1 + j)^{0,5} - 1 \right)}{(1 + i_0)^{0,5}} \\
 & \cdot \left[V_v^{VIU} - (1 + i_0) \bar{V}_{v-1}^{VIU} - \sum V_v^V(i_v) - \sum V_v^{VA}(i_v) \right] \\
 & + (b_1 + \lambda(j - b_1)) \bar{V}_{v-1}^T + \left((1 + b_1)^{0,5} - 1 + \lambda \left((1 + j)^{0,5} - (1 + b_1)^{0,5} \right) \right) \\
 & \cdot \left[(1 - q_v^a) \bar{P}_v^T - q_v^a (1 + b_1)^{0,5} \bar{V}_{v-1}^T - (q_v^b + q_v^s - q_v^{TVR(y)}) \sum S_v \right] \\
 & + b_1 \left(\bar{V}_{v-1}^{VIPK} + \bar{V}_{v-1}^{VIP(A)} \right) \\
 & + \frac{(1 + b_1)^{0,5} - 1}{(1 + i_0)^{0,5}} \left[V_v^{VIPK} + V_v^{VIP(A)} - (1 + i_0) \left(\bar{V}_{v-1}^{VIPK} + \bar{V}_{v-1}^{VIP(A)} \right) \right], \\
 & + V_{v-1}^Q \text{'(TUTK)} - V_{v-1}^Q \text{'(TP)}
 \end{aligned}$$

missä

$$\bar{V}^{VIPK} = \text{TEL-L:n mukainen vastainen eläkevastuu}$$

$$= \bar{V}_v^V + \bar{V}_v^J + \bar{V}_v^P + \bar{V}_v^K \text{ ja}$$

$$\bar{V}^{VIP(A)} = \text{TEL-L:n mukainen alkanut eläkevastuu}$$

$$= \bar{V}_v^{VA} + \bar{V}_v^{IA} + \bar{V}_v^{PA} .$$

$V_{v-1}^Q \text{'(TUTK)}$ = vakuutusteknisen tutkimuksen 31.12. $v - 1$ mukainen osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, joka on määritelty kohdassa 4.4,

V_{v-1}^Q (TP) = tilinpäätöksen 31.12. $v-1$ mukainen osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu.

Eläkesäätiö voi tilinpäätöksessä 31.12. v kartuttaa lisävakuutusvastuuta kannatusmaksuilla määrän

$$(28) \quad \Delta H_v^Y = \Delta H_v^{Y1} + \Delta H_v^{Y2},$$

missä

ΔH_v^{Y1} = määrä, joka eläkesäätiölain 48 c §:n 5 momentin mukaisesti on siirrettävä lisävakuutusvastuuseen siten, että siirron jälkeen $z' = 1,0$,

$$z' = \frac{A'_v}{S_v},$$

A'_v = eläkesäätiön toimintapääoma hetkellä 31.12. v ennen siirtoa ΔH_v^{Y2} tai ΔH_v^A ,

S_v = eläkesäätiön vakavaraisuusraja tilinpäätöshetkellä 31.12. v . Vakavaraisuusraja lasketaan eläkesäätiölain 48 b §:n sekä lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan katteesta mukaisesti,

ΔH_v^{Y2} = määrä, joka voidaan siirtää eläkesäätiölain 48 c §:n 2 momentin mukaisesti lisävakuutusvastuuseen. Siirron jälkeen $z \leq 4,0$,

$$z = \frac{A_v}{S_v},$$

A_v = eläkesäätiön toimintapääoma hetkellä 31.12. v siirtojen ΔH_v^Y tai kaavan (29) mukaisen siirron ΔH_v^{A1} jälkeen.

Eläkesäätiö voi tilinpäätöksessä 31.12. v purkaa lisävakuutusvastuuta kannatusmaksujen alentamiseen enintään määrän

$$(29) \quad \Delta H_v^A = \Delta H_v^{A1} + \Delta H_v^{A2},$$

missä

ΔH_v^{A1} = määrä, jonka purkamisen jälkeen $z \geq 1,5$,

ΔH_v^{A2} = määrä, joka voidaan purkaa määrän ΔH_v^{A1} purkamisen jälkeen

$$= \min \left\{ \left[\frac{A_v - S_v}{1 + p} \right]^+ ; \beta_{\max}(z) A_v \right\},$$

$$\beta_{\max}(z) = \begin{cases} 0, & \text{jos } z \leq 1 \\ 0,012 & \text{jos } 1 < z \leq 1,5 \end{cases}$$

p = lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvellan kattamisesta 10 §:n mukainen kerroin, jolla lasketaan eläkelaitoksen vakavaraisuusraja.

Jos eläkesäätiön toimintapääoma tilinpäätöksessä 31.12. v - 1 ylittää eläkesäätiölain 48 c §:n 2 momentin mukaisen toimintapääoman enimmäismäärän ja 31.12. v edelleen $z' > 4$, eläkesäätiön tulee menetellä siten kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 6 momentissa säädetään.

7 POIKKEUKSET

Lisävuutusvastuu V^A tilinpäätöksessä 31.12. v lasketaan poikkeuksellisesti vuonna 2009 kaavan 26 sijasta kaavalla

$$(26a) \quad V_v^A = V_{v-1}^A + \Delta W_v + \min \{0; (V_{v-1}^Q - \bar{V}_{v-1}^Q)\} \\ + \Delta R_{2008}(TUTK) - \Delta R_{2008}(TP) + \Delta H_v^Y - \Delta H_v^A$$

jolloin

$$V_v^A \geq -V_v^{TR},$$

missä

$$V_v^{TR} = \text{STM:n asetuksella määrätty tasausvastuusta rinnastettava osuus}$$

$$\Delta W_v = \text{määritelty kohdassa 4.3.2,}$$

$$V_{v-1}^Q = \text{määritelty kohdassa 4.4,}$$

$$\bar{V}_{v-1}^Q = \text{määritelty kohdassa 4.4,}$$

$$\Delta R_{2008}(TP) = \text{tilinpäätöksen 31.12.2008 mukainen suure, joka on määritelty kohdassa 4.2.4,}$$

$$\Delta R_{2008}(TUTK) = \text{vakuutusteknisen tutkimuksen 31.12.2008 mukainen suure, joka on määritelty kohdassa 4.2.4,}$$

$$\Delta H_v^Y = \text{määritelty kohdassa 4.3.2,}$$

$$\Delta H_v^A = \text{määritelty kohdassa 4.3.2.}$$

Vuosina 2009–2010 lisävuutusvastuun kartuttamiseen ja purkamiseen sovelletaan kaavojen (28) ja (29) sijasta kaavoja (28a) ja (29a).

Eläkesäätiö voi tilinpäätöksessään 31.12. v ($v=2009-2010$) kartuttaa lisävakuumvastuuta kannatusmaksuilla määrän

$$(28a) \quad \Delta H_v^Y = \Delta H_v^{Y1} + \Delta H_v^{Y2},$$

missä

ΔH_v^{Y1} = määrä, joka eläkesäätiölain 48 c §:n 5 momentin mukaisesti on siirrettävä lisävakuumvastuuseen siten, että siirron jälkeen $z' = 1,0$,

$$z' = \frac{A'_v}{S'_v},$$

A'_v = eläkesäätiölain ja lain lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta mukainen toimintapääoma hetkellä 31.12. v ennen siirtoa ΔH_v^{Y2} tai ΔH_v^A ,

S'_v = eläkesäätiön vakavaraisuusraja tilinpäätöshetkellä 31.12. v . Vakavaraisuusraja lasketaan eläkesäätiölain 48 b §:n, lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta sekä lain lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta mukaisesti.

ΔH_v^{Y2} = määrä, joka voidaan siirtää eläkesäätiölain 48 c §:n 2 momentin mukaisesti lisävakuumvastuuseen. Siirron jälkeen $z \leq 4$,

$$z = \frac{A_v}{S_v},$$

- A_v = eläkesäätiölain ja lain lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta mukainen toimintapääoma hetkellä 31.12. v siirtojen ΔH_v^Y tai kaavan (29a) mukaisen siirron ΔH_v^{A1} jälkeen. Kuitenkin termejä V_v^{TR} ja $\Delta R_{2008}(TUTK)$ ei oteta huomioon toimintapääomassa,
- S_v = eläkesäätiön vakavaraisuusraja tilinpäätöshetkellä 31.12. v. Vakavaraisuusraja lasketaan eläkesäätiölain 48 b §:n, lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta sekä lain lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkelaitosten vanhuuseläkkeiden rahastointia ja toimintapääomaa koskevien säännösten väliaikaisesta muuttamisesta mukaisesti. Kuitenkin termit V_v^{TR} ja $\Delta R_{2008}(TUTK)$ sisältyvät eläkevastuuseen laskettaessa vakavaraisuusrajaa.

Eläkesäätiö voi tilinpäätöksessä 31.12. v purkaa lisävakuutusvastuuta kannatusmaksujen alentamiseen enintään määrän

$$(29a) \quad \Delta H_v^A = \Delta H_v^{A1} + \Delta H_v^{A2},$$

missä

$$\Delta H_v^{A1} = \text{määrä, jonka purkamisen jälkeen } z \geq 1,5$$

$$\Delta H_v^{A2} = \text{määrä, joka voidaan purkaa määrän } \Delta H_v^{A1} \text{ purkamisen jälkeen}$$

$$= \min \left\{ \left[\frac{A_v - S_v}{1 + p} \right]^+ ; \beta_{\max}(z) A_v \right\},$$

$$\beta_{\max}(z) = \begin{cases} 0, & \text{jos } z \leq 1 \\ 0,012, & \text{jos } 1 < z \leq 1,5 \end{cases}$$

p = lain eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvellan kattamisesta 10 §:n mukainen kerroin, jolla lasketaan eläkelaitoksen vakavaraisuusraja.

Jos eläkesäätiön toimintapääoma tilinpäätöksessä 31.12. $v-1$ ylittää eläkesäätiölain 48 c §:n 2 momentin mukaisen toimintapääoman enimmäismäärän $z = 4$ ja 31.12. v edelleen toimintapääoma ennen siirtoja ΔH_v^Y ja ΔH_v^A ylittää toimintapääoman enimmäismäärän $z = 4$, eläkesäätiön tulee menetellä siten kuin eläkesäätiölain 48 c §:n 6 momentissa säädetään.